

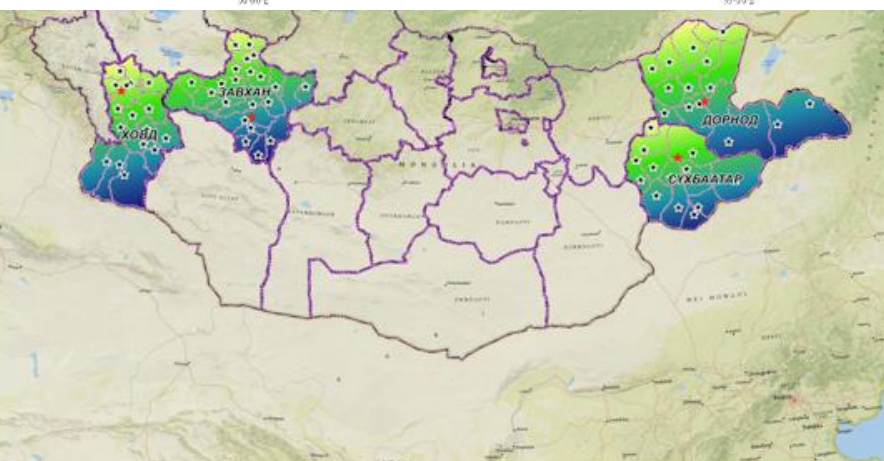
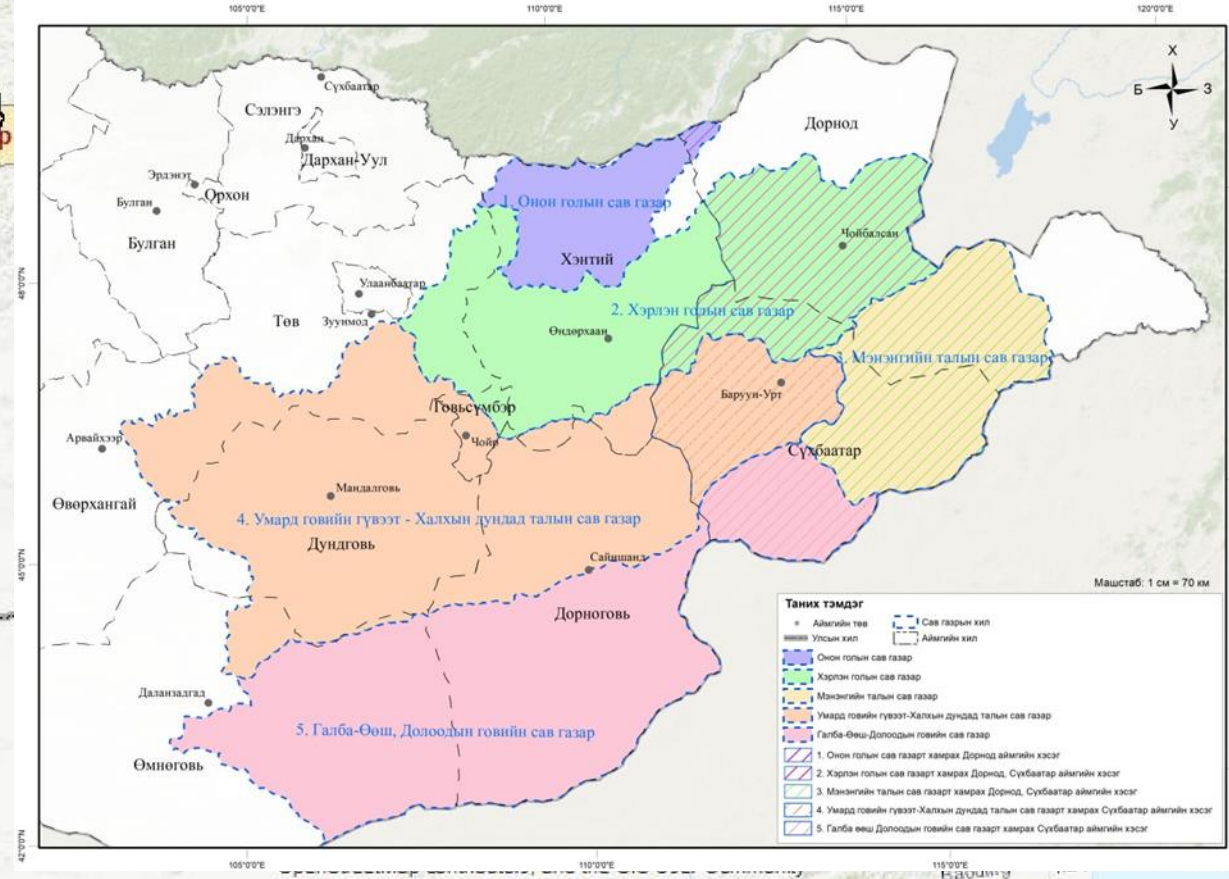
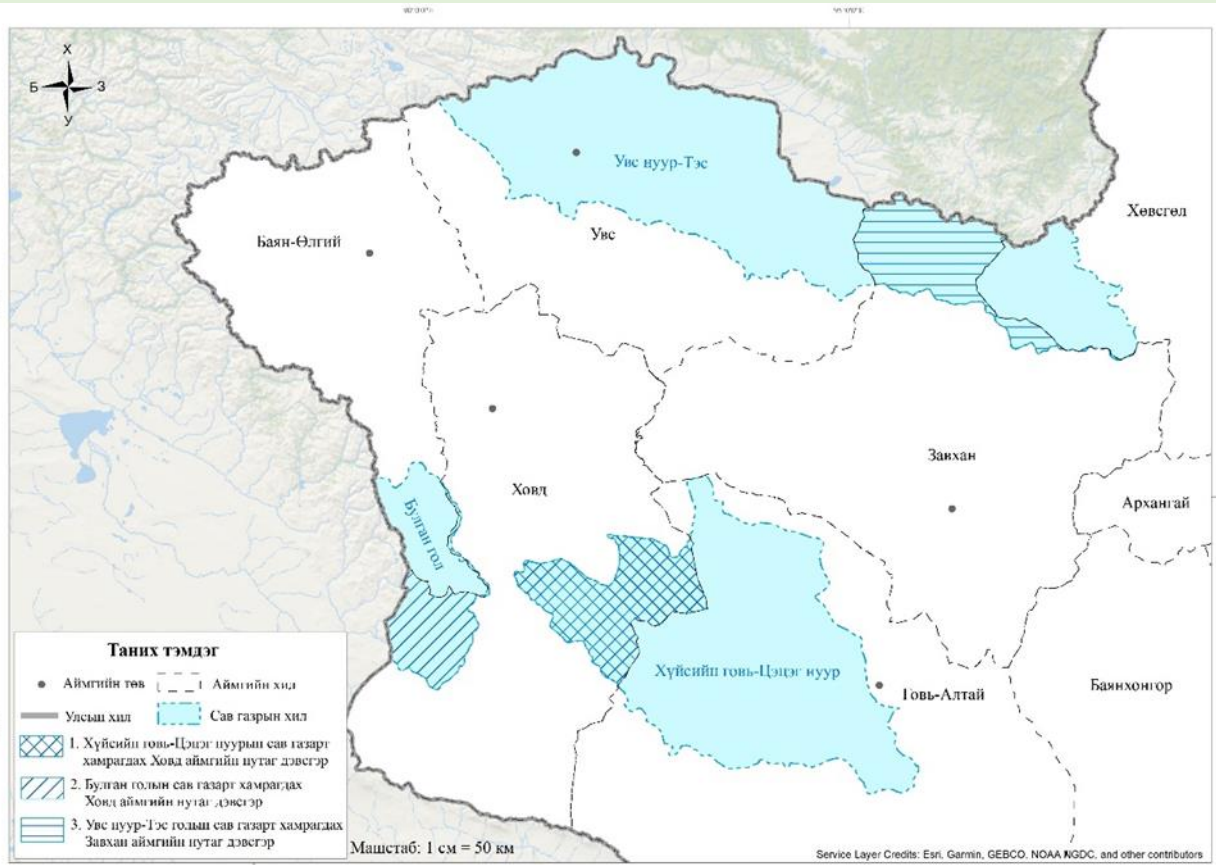
САВ ГАЗРЫН УСНЫ НӨӨЦИЙН НЭГДСЭН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТ, ДАСАН ЗОХИЦОХ АРГА ХЭМЖЭЭГ НЭМЭЛТЭЭР ТУСГАХ ШААРДЛАГА

Сав газрын захиргаадын чадавх бэхжүүлэх сургалт
2023.01.30.

Зөвлөх,
Др.Г.Долгорсүрэн

АДАПТ ТӨСӨЛД ХАМРАГДСАН АЙМГУУД, САВ ГАЗРУУД

АДАПТ ТӨСЛИЙН ЗОРИЛТОТ 4 АЙМАГ, САВ ГАЗРУУД

АЙМГИЙН НЭР		ЗАВХАН АЙМАГ			ХОВД АЙМАГ			ДОРНОД АЙМАГ			СҮХБААТАР АЙМАГ		
СУМЫН ТОО		24			17			14			13		
БАГИЙН ТОО		116			91			67			67		
АЙМГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН ХЭМЖЭЭ, км2		82,455.7			76,060.4			123,597.4			82,287.2		
Д.Д.	САВ ГАЗРЫН НЭР	ТУХАЙН САВ ГАЗАРТ ХАМРАГДАХ											
		Сумын тоо	Эзлэх хувь, %	Талбай, км2	Сумын тоо	Эзлэх хувь, %	Талбай, км2	Сумын тоо	Эзлэх хувь, %	Талбай, км2	Сумын тоо	Эзлэх хувь, %	Талбай, км2
		1	0.4	354.9		-	-		-	-		-	-
2	Идэр голын сав газар	7	18.1	14,891.4		-	-		-	-		-	-
		2	0.04	30.9		-	-		-	-		-	-
4	Увс нуур-Тэс голын сав газар	6	10.2	8,439.5		-	-		-	-		-	-
5	Хяргас нуур- Завхан голын сав газар	19	71.1	58,651.9	1	2.1	1,626.5		-	-		-	-
6	Хар нуур– Ховд голын сав газар	1	0.1	87.1	13	44.7	34,004.6		-	-		-	-
7	Хүйсийн говь– Цэцэг нуурын сав газар		-	-	5	12.3	9,353.0		-	-		-	-
8	Үенч– Бодонч голын сав газар		-	-	5	34.4	26,193.2		-	-		-	-
9	Булган голын сав газар		-	-	4	6.4	4,883.1		-	-		-	-
10	Онон голын сав газар		-	-		-	-	1	0.9	1,113.3		-	-
11	Улз голын сав газар		-	-		-	-	7	28.0	34,548.6		-	-
12	Буйр нуур– Халх голын сав газар		-	-		-	-	1	18.8	23,232.9		-	-
13	Хэрлэн голын сав газар		-	-		-	-	10	30.5	37,635.9	3	13.7	11,291.4
14	Мэнгийн талын сав газар		-	-		-	-	3	21.9	27,066.7	4	31.8	26,150.2
15	Умар говийн гүвээт– Халхын дундад талын сав газар		-	-		-	-		-	-	9	31.7	26,091.7
16	Галба–Өөш, Долоодын говийн сав газар		-	-		-	-		-	-	5	22.8	18,753.8
ЭЗЛЭХ ХУВЬ:			100.0	82,455.7		100.0	76,060.4		100.0	123,597.4		100.0	82,287.2
ШАЛГАХ:			100.0	82,455.7		100.0	76,060.4		100.0	123,597.4		100.0	82,287.2
ЗӨРҮҮ:			0.0	0.0		0.0	0.0		0.0	0.0		0.0	0.0

УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД УАӨ-ийн НӨЛӨӨЛӨЛ, ДЗАХ ТУСГАХ ШААРДЛАГА

Төслийн бүрэлдэхүүн хэсэг I:

УАӨ-ийн мэдээлэлтэй уялдсан газар, усны нөөцийн төлөвлөлт - **Шаардлага, хэрхэн яаж?**

2022-2023 онд
Сав газрын УННМ-ийн
төлөвлөгөө боловсруулах
аргачилсан зааварт нэмэлт
өөрчлөлт
(БОАЖ-ын сайдын 2020 оны А/42)

2022-2023 онд
8 сав газрын УННМ-ийн
төлөвлөгөөнд нэмэлт
өөрчлөлт

2023 онд
6 сав газрын УННМ-ийн
төлөвлөгөөнд нэмэлт
өөрчлөлт

1. Анх 2013 онд батлагдсан (БОАЖНХ-ийн сайдын 2013.06.19., А/187
2. Яагаад өөрчлөлт ороод байгаам?
 - Бодлого, төлөвлөлтийн уялдааг хангах (Алсын хараа 2050, Шинэ сэргэлтийн бодлого гэх мэт)
 - Уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийн судалгаа, үнэлгээ хангалттай биш, товч ерөнхий байдлаар (2.3. Уур амьсгал: агаарын температур, хур тунадас, салхи, агаарын чанарын хяналт-шинжилгээ, 7.1-7.3. Сав газрын экосистем, усны нөөцөд үзүүлэх нөлөөллүүд, тэдгээрийг бууруулах боломж)
 - Усны нөөцийн хомсдол, бэлчээрийн усан хангамжийн дутагдал
 - Бэлчээрийн талхлагдал, малын тоо толгой, өсөлт, сүргийн бүтцийн алдагдал, малчдын шилжих хөдөлгөөн ихэссэн, малчдын тоо, орлого буурсан
 - Дасан зохицох арга хэмжээ хангалттай тусгагдаагүй, ерөнхий байдлаар
 - Мэргэжлийн байгууллагын судалгаа, зураг төсөлгүй, байршил тодорхойгүй
 - Санхүүжилт байхгүй
 - Хэрэгжилт хангалтгүй гэх мэт

2. БИД ЮУ ХИЙЖ ЧАДАХ ВЭ?

- ✓ Усны нөөцөө хамгаалах, хуримтлуулах, зохистой ашиглах (УННМ)
- ✓ Бэлчээрт худаг гаргах ажлыг ШУ-ны үндэслэлтэй зохион байгуулах, худгийн эзэмшилт, ашиглалтыг зөв шийдэх
- ✓ Бэлчээрийн даацтай уялдуулж малын тоо толгойг хязгаарлах, сүргийн бүтцийг оновчлох (Шийдвэр гаргах түвшинд)
- ✓ Бэлчээрийн зохистой менежмент хэрэгжүүлэх
- ✓ Татмын ойжуулалт, урсац бүрдэх эхийг ойжуулах, ойн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт, Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн (Ойн менежмент)
- ✓ Хөдөөнийн иргэд, малчдын усан хангамжийг сайжруулах гэх мэт

АДАПТ ТӨСӨЛ: УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ

2022-2023 онд

Д.Д.	ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НЭР	ХУГАЦАА, ҮЕ ШАТ
1	Хэрлэн голын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-121, 2016.12.02)	2016-2020; 2021-2030
2	Мэнэнгийн талын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-565, 2019.10.04)	2019-2024; 2025-2030
3	Онон голын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-463, 2011.12.23)	2011-2015; 2016-2021
4	Галба-Өөш, Долоодын говийн сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-233, 2019.05.31)	2019-2020; 2021-2025; 2026-2030
5	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-233, 2019.05.31)	2019-2020; 2021-2025; 2026-2030
6	Булган голын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-565, 2019.10.04)	2019-2024; 2025-2030
7	Цэцэг нуур-Хүйсийн говийн сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-280, 2018.08.13)	2017-2021; 2022-2030
8	Увс нуур-Тэс голын сав газар (БОНХ-ийн Сайдын, 2016.05.03, А-150)	2014-2017; 2018-2021

2023 онд

Д.Д.	ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НЭР	ХУГАЦАА, ҮЕ ШАТ
1	Хар нуур-Ховд голын сав газрын УННМТ (БОНХ-ийн Сайдын А-279, 2010.09.06)	2011-2015; 2016-2021
2	Үенч-Бодонч голын сав газрын УННМТ (БОАЖ-ын Сайдын А-565, 2019.10.04)	2019-2024; 2025-2030
3	Хяргас нуур-Завхан голын сав газрын УННМТ (БОНХ-ийн Сайдын А-228, 2014.06.12)	2014-2017; 2018-2021
4	Идэр голын сав газрын УННМТ (БОНХ-ийн Сайдын А-228, 2014.06.12)	2014-2021
5	Улз голын сав газрын УННМТ (БОНХ-ийн Сайдын А-228, 2014.06.12)	2014-2017; 2018-2021
6	Буйр нуур-Халх голын сав газрын УННМТ (БОНХ-ийн Сайдын А-150, 2016.05.03)	2014-2017; 2018-2021

УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ

9.8. Төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах: Төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүгнэлт, зөвлөмжид үндэслэн сав газрын менежментийн төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах үйл ажиллагааг Усны тухай хуулийн хүрээнд холбогдох байгууллага, албан тушаалтан хариуцан зохион байгуулах бөгөөд дараах тохиолдолд нэмэлт өөрчлөлт оруулна:

- Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээгээр түүнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах зайлшгүй шаардлагатай нь тогтоогдсон;
- Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 25 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан онцгой нөхцөл бий болсон;
- **Сав газрын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулахад үндэслэл болгосон бодлого, төлөвлөлтийн болон эрх зүйн баримт бичгүүд шинэчлэгдсэн, хүчингүй болсон;**
- Энэхүү сэдэвчилсэн зааврын 9.5-д тодорхойлсон эрсдэл учирсанаас үүдэн сав газрын менежментийн төлөвлөгөөний арга хэмжээ, үйл ажиллагааг бүхэлд нь болон хэсэгчлэн хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон нөхцөлд тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

9.9. Төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа:

- Монгол Улсын хөгжлийн үзэл баримтлал, бодлого
- Улсын усны нөөцийн нэгдсэн менежентийн төлөвлөгөө
- Сав газарт хамрагдах орон нутгийн хөгжлийн зорилт
- Усны тухай хууль, бусад холбогдох эрх зүйн болон бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдтэй уялдуулна;

9.10. Улсын Их Хурлын болон орон нутгийн сонгуулийн үр дүн нь төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах үндэслэл болохгүй.

БОДЛОГЫН УЯЛДАА, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Д.Д.	Эрх зүйн орчны нөхцөл байдлын шинжилгээний шалгуур үзүүлэлт	Шалгуур үзүүлэлтийг тусгасан баримт бичиг	
		Тоо	%
1	Бэлчээрийг ашиглах, хамгаалах зохицуулалт	12	75.0
2	Бэлчээр дэх усны эх үүсвэрийг ашиглах, хамгаалах зохицуулалт	12	75.0
3	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, мал аж ахуйн салбарын дасан зохицох бодлогын зохицуулалт	1	6.25
Шалгуур үзүүлэлтийн тоогоор			
4	3 шалгуур үзүүлэлтийг тусгасан	0	0
	2 шалгуур үзүүлэлтийг тусгасан	9	56.25
	1 шалгуур үзүүлэлтийг тусгасан	7	43.75
Нийт:		16	100

УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ШААРДЛАГА

УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ШААРДЛАГА

Д.д.	Захиргааны нэр	Сав газрын захиргааны байршил	Сав газрын нэр	БОАЖ-ЫН Сайдын 2009 оны 332-р тушаал	Улсын УННМ-ийн төлөвлөгөө	ГХГЗЗГ /2021 оны газрын нэгдмэл сангийн тайлан/
				Сав газрын талбай, км2		
Монгол орны усны 29 сав газар				1,564,115.6	1,584,945.7	1,564,115.7
ТАЛБАЙН ЗӨРҮҮ:					(20,830.1)	(0.1)
Зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдсан 5 сав газар						
1	Хэрлэн голын сав газрын захиргаа	Хэнтий аймгийн төв, Чингис хот	Хэрлэн голын сав газар	106,487.30	107,906.00	106,889.70
2	Буйр нуур-Мэнэнгийн талын сав газрын захиргаа	Дорнод аймгийн төв, Чойбалсан хот	Мэнэнгийн талын сав газар	53,371.60	54,082.00	53,216.93
3	Онон-Улз голын сав газрын захиргаа	Дорнод аймаг, Баяндун сум	Онон голын сав газар	27,870.40	28,241.00	27,934.52
4	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргаа	Говьсүмбэр аймгийн төв, Чойр	Умар говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар	178,182.20	180,555.00	180,811.46
5	Галба - Өөш, Долоодын говийн сав газрын захиргаа	Дорноговь аймгийн төв, Сайншанд	Галба-Өөш, Долоодын говийн сав газар	140,416.00	142,287.00	141,041.29
Нийт:				346,468.6	351,083.0	349,787.3
ТАЛБАЙН ЗӨРҮҮ:					(4,614.4)	(3,318.7)

УННМ-ийн ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ШААРДЛАГА

Д.д.	САВ ГАЗРЫН НЭР	ДОРНОД АЙМАГ:			СҮХБААТАР АЙМАГ		
		нутаг дэвсгэр: 123597.43 км ²			нутаг дэвсгэр: 82287.2 км ²		
		сумын тоо	ЭЗЛЭХ ХУВЬ, %	талбай, км ²	сумын тоо	ЭЗЛЭХ ХУВЬ, %	талбай, км ²
1	Галба-Өөш, Долоодын говийн сав газар		-	-	5	22.8	18,753.8
2	Умар говийн гүвээт- Халхын дундад талын сав газар		-	-	9	31.7	26,091.7
3	Хэрлэн голын сав газар	10	30.5	37,635.9	3	13.7	11,291.4
4	Мэнгийн талын сав газар	3	21.9	27,066.7	4	31.8	26,150.2
5	Онон голын сав газар	1	0.9	1,113.3			
6	Улз голын сав газар	7	28.0	34,548.6		-	-
7	Буйр нуур- Халх голын сав газар	1	18.8	23,232.9		-	-
Нийт:		22	100.0	123,597.4	21	100.0	82,287.2

БЭЛЧЭЭР УСЖУУЛАЛТЫН АРГА ХЭМЖЭЭ

Эх сурвалж: <https://mofa.gov.mn/>

Хөрөнгийн эх үүсвэр	Он				
	2016	2017	2018	2019	Нийт
Улсын төсөв	42	110	191	57	400
Гадаадын төсөл, хөтөлбөр	27	35	26	60	148
Орон нутаг	259	213	206	297	975
Малчдын өөрийн санаачилга	354	319	296	219	1188
Сэргээгдэх эрчим хүчээр гаргасан худаг	32	37	3	3	75
Нийт:	714	714	722	636	2786

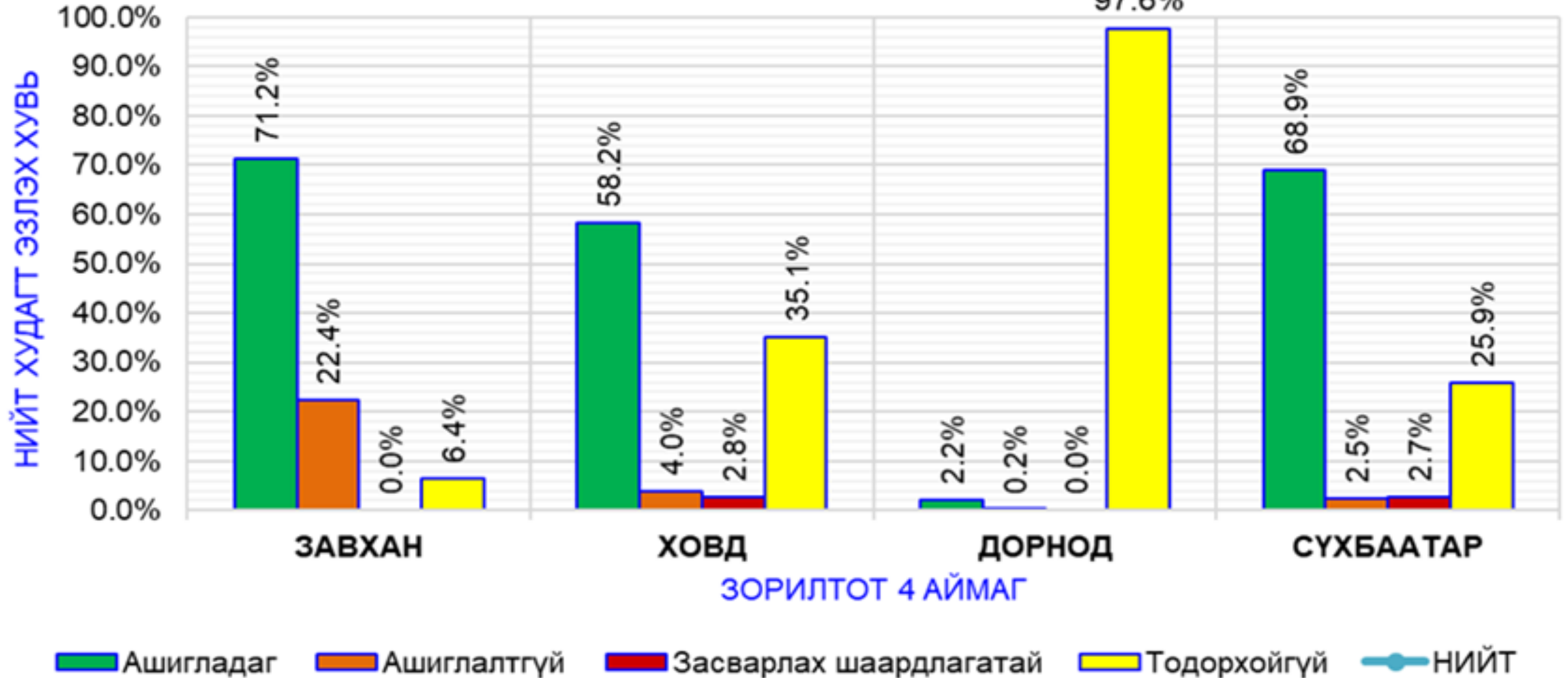
2023 ОНД:

- ✓ ДОРНОД, СҮХБААТАР, ЗАВХАН, ХОВД АЙМГИЙН БЭЛЧЭЭРИЙН УСАН ХАНГАМЖИЙГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ ЗОРИЛГООР ГҮНИЙ УСНЫ ХАЙГУУЛ СУДАЛГАА
- ✓ ЗОРИЛТОТ 4 АЙМАГТ БЭЛЧЭЭРИЙН УСАН ХАНГАМЖИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР АШИГЛАГДАЖ БУЙ ХУДАГ БОЛОН УСНЫ ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ТООЛЛОГО ХИЙХ, АШИГЛАЛТЫН БАЙДАЛД ҮНЭЛГЭЭ ӨГӨХ

Хөрөнгийн эх үүсвэр	Худгийн тоо	Он			
	Хөрөнгө оруулалт, тэрбум ₮	2020	2021	2022	Нийт
Улсын төсөв	Худгийн тоо	85	72	71	228
	Хөрөнгө оруулалт	1.7	1.6	2.2	5.5
Төсөл хөтөлбөр	Худгийн тоо	178	310	24	512
	Хөрөнгө оруулалт	3.7	5.5	0.6	9.8
Орон нутаг	Худгийн тоо	287	84	445	816
	Хөрөнгө оруулалт	3.8	1.3	8.4	13.5
Нийт	Шинээр гаргасан худгийн тоо	550	466	540	1556
	Хөрөнгө оруулалт	9.2	8.4	11.3	28.9
Малчид	Худгийн тоо	170	189	133	492
Худгийн тоо (бүгд):		1270	1121	1213	3604
Хөрөнгө оруулалт (бүгд):		18.4	16.8	22.5	57.7

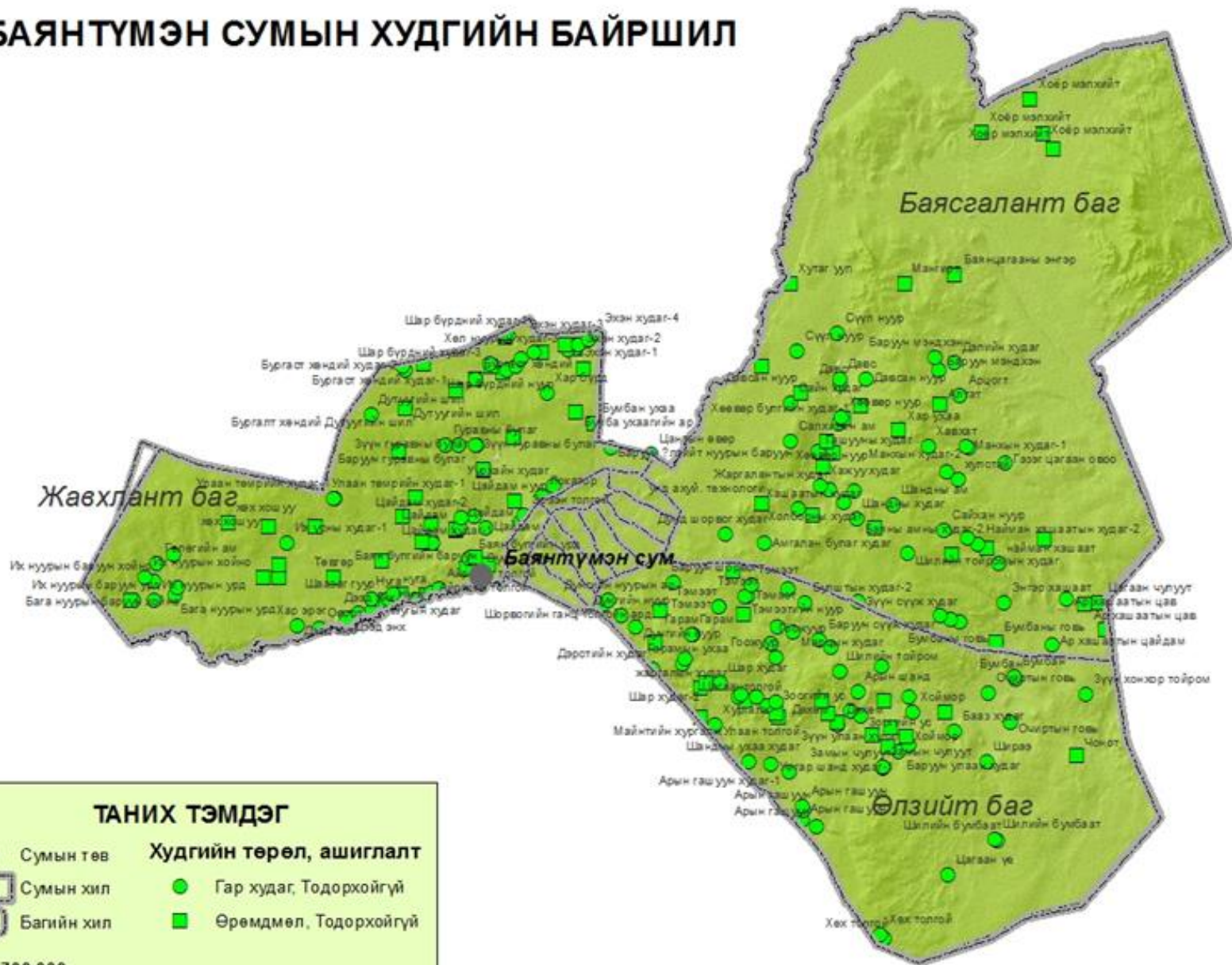
ХУДГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ БОЛОВСРУУЛАЛТ

БЭЛЧЭЭРИЙН ХУДГИЙН АШИГЛАЛТЫН БАЙДАЛ (СГЗ, 2021 он)

БЭЛЧЭЭРИЙН ХУДГИЙН БАЙРШЛЫН ЗУРАГ

БАЯНТҮМЭН СУМЫН ХУДГИЙН БАЙРШИЛ

ДАСАН ЗОХИЦОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙГ УЯЛДУУЛАХ НЬ

1. Сав газруудын УННМ-ийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээнүүд

2. АДАПТ төслөөс хэрэгжүүлсэн болон хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн арга хэмжээнүүд

ДЗ арга хэмжээ Аймаг	Татмын ойн нөхөн сэргээлт, ойжуулалт	Өвс, тэжээлийн агуулах барих, засварлах	Булгийн эхийг хашиж хамгаалах	Хөв, цөөрөм байгуулах, зураг төсөв гаргах	Бэлчээрийн менежментийн үйл ажиллагаа	Худаг шинээр барих, сэргээн засварлах
Ховд	375 га	5	6	6	360 га	36
Завхан	180 га	5	6	6	265 га	36
Дорнод	105 га	2	6	3	120 га	36
Сүхбаатар	75 га	3	6	3	212 га	36
Нийт	735 га	15	24	18	957 га	144

ДАСАН ЗОХИЦОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙГ УЯЛДУУЛАХ НЬ

3. Жэмр ХХК-ийн санал болгосон дасан зохицох арга хэмжээнүүд

Сүхбаатар аймаг:

- 2000 - 2021 оны 5 - 8 дугаар сарын мэдээгээр эрэмбэлэсэн дүн: байгаль, цаг уурын нөхцлөөр Түмэнцогт, Мөнххаан, Эрдэнэцагаан эхэнд, Онгон, Түвшинширээ, Баяндэлгэр сүүлд орсон. Олон жилийн дунджаас хазайх цараа, давтагдлаар Баруун-Урт, Уулбаян, Эрдэнэцагаан сумууд эхэнд, Наран, Түмэнцогт, Онгон хамгийн сүүлд;
- 2 байршилд татмын ойг сэргээх санал ирүүлсэн, Дарьганга, Түмэнцогт, Эрдэнэцагаан сумдын байгалийн ойг нэн тэргүүнд нөхөн сэргээх, 2023-2024 онд Баяндэлгэр, Уулбаян, Түвшинширээ сумдыг хамруулах;
- 23 хөв цөөрмийн байршилд үнэлгээ хийж, тохиромжтой болон дунд зэргийн тохиромжтой 22 байршлаас Сүхбаатар сумын нутаг дахь 4-5-р, Эрдэнэцагаан сумын нутаг дахь 6, 7, 11, 13, 14, 15, 17-р байршлууд эхэнд эрэмбэлэгджээ.
- Нийт 14 булгийг хамруулж, Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Овооны энгэрийн булаг, Уулбаян сумын Бөөрийн булаг, Баяндэлгэр сумын Цоргот, Асгат сумын Авдарын гол, Түвшинширээ сумын Замтын булаг, Дарьганга сумын Хөөврийн булгуудг хамгийн эхэнд хамгаалахаар эрэмбэлсэн.

ДАСАН ЗОХИЦОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙГ УЯЛДУУЛАХ НЬ

Хэрлэн голын сав газрын захиргааны 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд:

1. Усны нөөцийн хомстолоос сэргийлж, гадаргын усыг хуримтлуулан хэрэгцээг хүртээмжтэй хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх, голын голдирлыг өөрчлөх, урсцад тохируулга хийх;
2. Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын Шаазан нуурын усны тэжээгдлийг нэмэгдүүлэх, сувгийг сэргээх ажилд мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх;
3. Сав газарт хамрагдах Хэнтий, Дорнод аймгийн хашиж хамгаалах шаардлагатай 5 булгийн судалгаа, техникийн тодорхойлолтыг гаргаж, БОАЖГ-т хүргүүлэх;
4. Хэрлэн голын татамын экосистемийг хамгаалах, нөхөн сэргээх;
5. Хэрлэн голын татам, 1-р дэнжид хавар бургас нахиалах үеэр мал бэлчээхгүй байх, байгалийн сэргэн ургах нөхцөлийг бүрдүүлэх, усны нөөцийг хамгаалах зорилгоор малчид болон сумын удирдлагуудад ойлголт өгч мэдээлэл хүргэх;
6. Хэнтий аймгийн хэмжээнд Хэрлэн голын татмын бургасан ойд нөхөн сэргээх шаардлагатай газар, голын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсэд эвдэрсэн газрын талбайг тодорхойлох судалгааг хийх.

АМЖИЛТ ХҮСЬЕ.

ХУДГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ БОЛОВСРУУЛАЛТ

2022.12.28-нд УГ-аас

Аймаг	д.д.	Сум	Усны газрын мэдээлэл, худгийн			Сав газрын захиргаа, аймгийн БОАЖГ-ын мэдээлэл, худгийн тоо, төрөл				
			нийт	өрөмдмөл	гар худаг	нийт	өрөмдмөл	богино яндант	гар худаг	ангилал тодорхойгүй
Дорнод	1	Баяндун	410	150	260	19	11	0	8	0
	2	Баянтүмэн	258	93	165	258	93	0	165	0
	3	Баян-Уул	448	102	346	73	27	1	45	0
	4	Булган	240	88	152	241	89	0	152	0
	5	Гурванзагал	151	76	75	0	0	0	0	0
	6	Дашбалбар	269	85	184	0	0	0	0	0
	7	Матад	5	2	3	5	2	0	3	0
	8	Сэргэлэн	191	36	155	191	36	0	155	0
	9	Хөлөнбуйр	128	77	51	128	77	0	51	0
	10	Хэрлэн	136	82	54	136	82	0	54	0
	11	Цагаан-Овоо	424	149	275	424	149	0	275	0
	12	Чойбалсан	277	95	182	253	78	0	175	0
	13	Чулуунхороот	173	59	114	0	0	0	0	0
	14	Халхгол	Мэдээлэл ирүүлээгүй			0	0	0	0	0
Нийт:			3,110	1,094	2,016	1,728	644	1	1,083	0
Сүхбаатар	1	Мөнххаан	160	69	91	0	0	0	0	0
	2	Сүхбаатар	60	23	37	0	0	0	0	0
	3	Түмэнцогт	173	120	53	0	0	0	0	0
	4	Асгат	Мэдээлэл ирүүлээгүй			183	74	0	109	0
	5	Баруун-Урт	Мэдээлэл ирүүлээгүй			0	0	0	0	0
	6	Баяндэлгэр	Мэдээлэл ирүүлээгүй			124	42	0	82	0
	7	Дарьганга	Мэдээлэл ирүүлээгүй			100	63	0	37	0
	8	Наран	Мэдээлэл ирүүлээгүй			120	21	0	99	0
	9	Онгон	Мэдээлэл ирүүлээгүй			62	41	0	21	0
	10	Түвшинширээ	Мэдээлэл ирүүлээгүй			215	34	0	181	0
	11	Уулбаян	Мэдээлэл ирүүлээгүй			184	57	0	127	0
	12	Халзан	Мэдээлэл ирүүлээгүй			243	77	0	166	0
	13	Эрдэнэцагаан	Мэдээлэл ирүүлээгүй			230	88	11	131	0
Нийт:			393	212	181	1,461	497	11	953	0
Бүгд:			4,394	1,884	2,510	5,524	2,117	12	3,215	180

Аймаг	Сумын тоо		Худгийн тоо, төрөл			Солбицлын мэдээлэл	Худгийн ундарга, л/с
	нийт	мэдээлэл ирүүлсэн	нийт	өрөмдмөл	гар худаг		
Ховд	17	4	131	33	98	+	-
Завхан	24	21	760	545	215	+	-
Дорнод	14	13	3,110	1,094	2,016	+	-
Сүхбаатар	13	3	393	212	181	+	-
Нийт:	68	41	4,394	1,884	2,510	+	-

АДАПТ-Дорнод нэгжээс

АЙМАГ	д.д.	СУМ	ХУДГИЙН НИЙТ ТОО	Ангилал тодорхойгүй
Дорнод	1	Баяндун	391	391
Дорнод	2	Баянтүмэн	258	258
Дорнод	3	Хэрлэн**	136	136
Дорнод	4	Баян-Уул	438	438
Дорнод	5	Булган	241	241
Дорнод	6	Гурванзагал	140	140
Дорнод	7	Дашбалбар	264	264
Дорнод	8	Матад	271	271
Дорнод	9	Сэргэлэн	191	191
Дорнод	10	Халхгол	93	93
Дорнод	11	Хөлөнбуйр	133	133
Дорнод	12	Цагаан-Овоо	424	424
Дорнод	13	Чойбалсан	253	253
Дорнод	14	Чулуунхороот	169	169
НИЙТ ДҮН:			3,402	3,402